

Pintures romàniques de Sant Pau de Casserres

Casserres

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Sant Pau de Casserres
Alçada: 534

Coordenades:

Latitud: 42.0278
Longitud: 1.84319
UTM Est (X): 404237
UTM Nord (Y): 4653510

Classificació

Número de fitxa: 08049 - 294
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia: Objecte
Estil / època: Medieval Romànic
Segle: XII
Estat de conservació: Bo
Protecció: Física
Tipus de protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Religiós
Titularitat: Privada accessible
Titular: Bisbat de Solsona. Palau Episcopal. 25280 SOLSONA

Fitxes associades:

[Sant Pau de Casserres](#)

[Pintures romàniques de Sant Pau de Casserres](#)

Autoria de la fitxa: Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dl., 06/08/2012 - 02:00

Descripció

Es tracta d'un mur cobert amb la pintura d'una imitació de carreus disposats a trencajunt, combinant un carreu llis amb un de color vermell. En els blancs, hi ha pintats diversos motius en negre: figures abstractes, elements geomètrics, motius vegetals, creus, etc. A la part superior hi ha l'escena on les ànimes es pesen a la balança en el judici final (psicòstasi). A la part desapareguda hi deuria haver l'arcàngel Sant Miquel sostenint les balances que servien per pesar les obres bones i les dolentes dels difunts. Només es conserven part de les balances. En disputa amb l'arcàngel Sant Miquel hi trobem el dimoni, un i ple de llargs pels, amb cos humà i cap de toro. Treu foc per la boca i amb la mà i el peu esquerres intenta, amb trampes, fer decantar la balança pel costat de les obres dolentes del difunt que es jutja.

Observacions:

Aquestes pintures són una continuació de les conservades en el Museu Comarcal i Diocesà de Solsona i corresponen a un sepulcre situat al presbiteri de l'església. Segurament el difunt es posaria en un sarcòfag no esculpit a semblança del monument de Foces (Osca). Es tracta de pintura mural de tècnica mixta: combinació de fresc, tremp i pintura dissolta en un medi greixós.

Història

L'any 1979 es va fer una restauració que va permetre descobrir, sota l'arrebossat de la nau, aquestes pintures romàniques, que complementen les que figuren en el Museu Diocesà i Comarcal de Solsona.

Bibliografia

AA.VV. (1985). Catalunya Romànica. Vol. XII El Berguedà. Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona, pàgs. 152-166. AINAUD DE LASARTE, J. (1957). Pinturas románicas; dins Col. I Unesco de arte Mundial, 7. París, pàg. 22. AINAUD DE LASARTE, J. (1962). Pinturas españolas románicas. Barcelona, pàg. 20. AINAUD DE LASARTE, J. (1964). Pittura spagnola del periodo romanico a El Greco. Bèrgam, pàg. 11. AINAUD DE LASARTE, J. (1965). Arte románico catalán. Pintura sobre tabla. Barcelona, pàg. 6. ANTHONY, W. W. (1951). Romanesque frescoes. Princeton University Press, pàg. 175. AZCÁRATE, José M. (1974). El protogòtico hispánico, "Discurso de entrada en la Real Academia de Bellas Artes de San Fernando". Madrid, pàg. 70. CALDERER, Joaquim i TRULLEN, Josep M. (1990). Catàleg d'art romànic i gòtic del Museu Diocesà i comarcal de Solsona. Patronat del Museu Diocesà i Comarcal de Solsona, pàgs. 159 -161. CARBONELL, E. (1975). L'art romànic a Catalunya, segle XII, vol. II. Barcelona, pàgs. 23 i 24. CARBONELL, E. (1980). "Notes sobre unes pintures murals descobertes a Sant Pau de Casserres; dins Quaderns d'estudis medievals, núm. 1, maig de 1980. Barcelona, pàgs. 61 i 62. COOK, S.W.W. (1956). La pintura mural romànica en Cataluña. Colección Artes y artistas. CSIC. Madrid, pàgs. 33 i 34. COOK, S.W.W. i GUDIOL i RICART, J. (1950). Pintura e imageria románicas (segona edició actualitzada) Ars Hispaniae, vol. VI. Madrid, pàg. 96. DURLIAT, Marcel (1961). La peinture romane en Roussillon et en Cerdaine; dins Cahiers de civilisation Médiévale, núm. 1 gener-març de 1961, pàg. 10. JUNYENT, Eduard (1961). Catalogne romane. Col·lecció Zodiaque, vol. II, Yonne, pàg. 199. KHUN, Ch. L. (1930). Romanesque mural painting of Catalonia. Harvard University Press, Cambridge, pàg. 53. POST, C.R. (1930). A history of Spanish Painting, vol. II, pàgs. 18 i 19. SERRA i ROTÉS, Rosa (1984). "Les pintures romàniques de Sant Pau de Casserres; dins L'Erol, núm. 10, setembre de 1984, pàgs. 27 a 29. SERRA, Rosa (1989). El museu diocesà i comarcal de Solsona (6); dins la revista L'Erol, núm. 27, pàgs. 39 i 40. SERRA,

Rosa (1989). El museu diocesà i comarcal de Solsona (7); dins la revista l'Erol, núm. 28, pàgs. 92 - 94.
SERRA, Rosa (1995). El dimoni en la pintura mural de l'últim romànic berguedà; dins la revista l'Erol, núm. 48, pàgs. 24 - 28.
SUREDA, Joan (1981). La pintura romànica a Catalunya. Madrid, pàgs. 113, 140, 251-252, 355-356 i 363.
SUREDA, Joan i ALCOLEA, S. (1975). El romànic català. Pintura. Barcelona.
VIGUÉ, Jordi i BASTARDES, Albert (1978). El Berguedà, monuments de la Catalunya romànica I. Artestudi Edicions. Barcelona, pàgs. 78-82.

